Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Nr. 279. **Lwów, Czwartek dnia 29. Listopada 1923.** **Rok XLI.**

PRENUMERATA:
Miesięcznie we Lwowie 450.000 Mp., z dostawą do domu 500.000 Mkp., z przesyłką ...

Konto czekowe P. K. O. 140.561.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano.

REDAKCJA ul. Ossolińskich l. 15. **ADMINISTRACJA** ul. Chorążczyzny l. 26. — Adres telegr. „Kurjer" Lwów. — Telef. redakc. 19. Od 10 wieczór telefon 874.

Nakładem Spółki Wydawniczej „Kurjera Lwowskiego". Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski.

Wielki dzień ruchu ludowego.

„Jedność Ludowa" i „Wyzwolenie" tworzą „Związek polskich stronnictw ludowych".

Wspaniały przebieg kongresu. — Z górą 10 000 uczestników. — Demonstracyjny pochód przez Warszawę. — Rezolucje. — Poseł Dąbski prezesem zjednoczonego stronnictwa. Poseł Thugutt prezesem klubu parlamentarnego.

Warszawa. (tel. wł. G) W niedzielę odbył się **wspólny kongres „Wyzwolenia" i „Jedności ludowej" przy udziale około 10.000 delegatów.** Ponieważ żadna sala w Warszawie nie mogłaby pomieścić takiej ilości ludzi, **zebranie odbyło się na wielkiem podwórzu zabudowań związków zawodowych przy ul. Leszno.** Przemawiali posłowie **Jan Dąbski i Thugutt,** wykazując ważność połączenia sie tych dwu stronnictw ludowych. Następnie **obaj prezesi podali sobie ręce i uścisnęli się. Zebrani powitali ten akt entuzjastycznymi okrzykami.**

W czasie zebrania przyjęto szereg rezolucji:

1) stwierdzono, że nastąpił akt zjednoczenia tych dwu stronnictw,

2) przyjęto rezolucje w sprawach rolnych, finansowo-gospodarczych i szkolnych,

3) **uchwalono treść depeszy do prez. Rp. Wojciechowskiego,** w której oddano mu hołd jako najwyższej głowie państwa, a następnie domagano się jego interwencji w sprawie sytuacji w państwie, wytworzonej przez rząd obecny. **Drugą depeszę wysłał kongres do marszałka Józefa Piłsudskiego** jako do twórcy niepodległości Polski i twórcy armji polskiej.

Około godzinie 4 popołudniu **przeszło dziesięcio tysięczny tłum zebranych rszył pochodem przez miasto pod pomnik Mickiewicza.** Po drodze śpiewano pieśni legionowe i pieśń: „O cześć wam panowie magnaci!" przerywaną okrzykamj: „precz z rządem" — „precz z Witosem!" **Największe okrzyki przeciw rządowi padły w chwili, gdy manifestanci przechodzili koło gmachu prez. Rad. Min.** kilka tysięcy pięści podniosło się do góry wskazując na gmach, w którym siedzi rząd prowadzący państwo do zguby. Pod pomnikiem Mickiewicza **zgromadzeni rozeszli się spokojnie; wogóle cały przebieg kongresu i pochodu wypadł niezwykle imponująco, i nie był zakłócony żadnymi incydentami.**

W wykonaniu uchwały kongresu stronnictw Wyzwolenia i Jedności lud. Zarządy główne i kluby obu stronnictw na wspólnem posiedzeniu powołały do władzy następujących posłów i senatorów. Do Zarządu głównego stronnictwa Związku Polskich Stronnictw Ludowych, jako prezes wszedł Jan Dąbski, jako wiceprezesi Malinowski, Bagiński, Chomiński, Stolarski, jako sekretarze Pankiewicz i Kulisiewicz. Do zarządu klubu sejmowego jako prezes poseł Thugutt, jako wiceprezesi pos. Dąbski, Putek i Rudziński, jako sekretarze poseł Wojewódzki i Fijałkowski. Do zarządu klubu senackiego jako prezes sen. Woźnicki, jako wiceprezes sen. Dobrucki, jako sekretarz sen. Osiński.

Sprawy polskie.

Gen. Sosnkowski i Sikorski inspektorami armii.

Warszawa. (Pat.) 27 — „Monitor Polski" ogłasza, że prezydent Rzeczpospolitej postanowieniem z dnia 21 bm. zamianował byłego min. gen. Sosnkowskiego Inspektorem Armii III. w Toruniu, a gen. dywizji Sikorskiego Inspektorem Armii w Krakowie.

Dymisja adjut. prez. Wojciechowskiego.

Warszawa. (tel. wł. G). Rotmistrz Pusłowski adjutant prez. Rzplitej otrzymał dymisję.

Dymisja ta spowodowana została faktem umieszczenia przez rotm. Pusłowskiego w krakowskim „Głosie Narodu" listu w sprawie zajść krakowskich.

Kłopot „Piasta" z teką ministra robót publ.

Warszawa. (tel. wł, G) Prem. Witos wezwał dziś do siebie posła Pawłowskiego, któremu — jak donosiliśmy — zaproponowaną była teka robót publ.; p. Pawłowski odmówił przyjęcia tej teki, wobec czego prez. klubu Piasta p. Dębski zapytywał nieoficjalnie p. Bryla i p. Posadzkiego, czyby który z nich nie przyjął tej teki, ale i z tej strony nastąpiła odmowa.

Zapowiedź burzy w sejmie.

Warszawa. (tel. wł. G). Cała uwaga sejmu zwrócona jest obecnie na akt, który się rozegra jutro w komisji regulaminowej, a następnie w piątek na plenum tyczący się żądanego przez prokuratora wydania posłów Marka, Bobrowskiego i Stańczyka. Wiadomem jest, że w klubie „Piasta" panuje tendencja wypowiedzenia się przeciw temu wydaniu, ale premier Witos wywiera nacisk na klub, aby głosował za wydaniem jeżeli już nie wszystkich trzech posłów, to chociaż jednego z nich mianowicie posła Stańczyka, który we wniosku prokuratora najbardziej jest obciążony.

W sprawie tej cała lewica postanowiła bezwzględnie nie dopuścić do uchwały o wydaniu. Na tem też tle o ile piastowcy ulegną naciskowi Witosa może dojść do bardzo poważnych incydentów, które mogą mieć swoje echo nawet poza parlamentem.

Sprawa Jaworzyny.

Według informacji nadeszłych do Warszawy z Genewy, rozpatrzenie sprawy Jaworzyny przez Radę Ligi Narodów przewidziane jest na posiedzeniu w d. 15. grudnia. W kołach zbliżonych do rządu, wyrażana jest opinja, że p. Benesz, bezpośrednio zaangażowany i zajnteresowany osobiście jako czesko-słowacki min. spraw zagranicznych, na Radzie Ligi uchyli się od głosowania, kiedy będzie decydowana sprawa Jaworzyny. „Kurjer Poranny dodaje: Należałoby wyjaśnić, czy ta opinja rządu źródło swe ma w naiwnym optymiźmie kierowników min. spr. zagranicznych, czy też rząd nasz ma pod tym względem konkretne i niedwznaczne informacje".

Ang. współpracownicy p. Jounga opuszczają Warszawę.

Warszawa. (tel. wł. g). Dowiadujemy się, że doradcy p. Jounga, angielskiego eksperta finansowego pp. Wnichson i Penson mają opuścić Warszawę w ślad za p. Joungiem. Czy powrócą do Warszawy zależne to jest od tego, czy wogóle p. Joung przybędzie powtórnie do Polski.

Reprzentacja dyplom. Polski dla państw skandynawskich.

Warszawa. (tel). Projektowane jest utworzenie w Sztokolmie wspólnej reprezentacji dyplomatycznej Polski dla państw skandynawskiej.

Ustawa uposażenia urzędników państwowych.

W komisji, powołanej przez Radę ministrów dla opracowania przepisów wykonawczych do nowej ustawy uposażeniowej urzędników państ. poruszona została sprawa skasowania dla urzędników mieszkających w Warszawie 10% dodatku stołecznedo oraz dodatku kresowego dla funkcjonarjuszy, pracujących na kresach. Wskutek opozycji przedstawicieli dwóch ministerjów sprawę przekazano osobnej podkomisji.

Śród członków komisji panuje przekonanie, że nowa ustawa uposażeniowa da się zastosować z dniem 1. grudnia. Wobec tego niektóre ministerja rozesłały do podwładnych urzędów rozporządzenie, że w razie wypadku, gdyby wypłata grudniowej pensji nie mogła nastąpiś według przepisów nowej ustawy, to pobory należy wypłacić na warunkach dotychczasowych, t. j. o 152% w stosunku do pensji 1 listopada potrącić drugą ratę na spłacenie zaliczki 40% i dokonać potrącenia na podatek dochodowy.

Kronika.

— **Z powodu strajku zecerów** nie mogliśmy wydać „Kurjera Lwowskiego“ z wtorku i środy. Zdołaliśmy wydać tylko obecnz mocno zmniejszony numer. Jest nadzieja, że strajk będzie rychło zlikwidowany.

— **P. Bajda we Lwowie.** W poniedziałek bawił we Lwowie nadzwyczajny komisarz dla zwalczania drożyzny p. Bajda. W biurach Województwa odbyły się rano audyjencje, na których paowadził p. Bajda konferencje z członkami prezydjum miasta; Izby handlowo przemysłowej, przedstawicielami młynarzy, piekarzy i. t. p. Popołudniu odbyło się posiedzenie rozmaitych osobistości ze sfer handlowych, przedstawicieli kooperatyw, reprezentantów władz i. t. d. Omawiano kwestję zwalczania drożyzny. Rezultatem tego było otwarcie komisji, która ma zająć się kwestją aprowizaoyjną i uregnlowaniem cen. Wieczorem p. Bajda wyjechał z powrotem do Warszawy. a we wtorek rano chleb, bułki, mięso i inne artykuły spożywcze znacznie podrożały...

— **Zwalnianie urzędniczek od zajęć w okresie połogu.** Ponieważ przy stosowaniu ostatniego ustępu art. 28 ust. o państw. służbie cyw. (nieobecność na służbie urzędnjka-kobiety, spowodona okresem połogu) powstawały niejednokrotnie wątpliwości, jaki przeciąg czasu naieży uważać za normalny okres połogowy, wyjaśniło M. S. Wewn, w porozumieniu z min. zdrowia publ., że za normalny okres połogowy, w czasie którego kobieta-urzędnik, może być zwolniona od zajęć biurowych, uważać należy przeciąg czasu nie dłuższy, niż 8 tygodni, z których conajmniej 6 przypadać powinno po porodzie.

— **Podwyższenie opłat za wizy.** Wizy paszportowe udzielane przez władze polskie emigrantom udającym się do krajów zamorskich kosztują: od dnia 26, listopada br. 1 miljon marek, od 1 grudnia br. 2 miljonów mkp. Wiz tych jak dotychczas udzielają Ekspozytura Urzędu Emigracyjnego we Lwowie ul. Karmelicka 4. (dla wszystkich krajów z wyjątkiem Stanów Zjednoczonych) i Urząd Emigracyjny w Warszawię ul. Krolewska 23. (dla wszystkich krajów).

— **Wypłata emerytur na grudzień.** Izba skarbowa we Lwowie ukończyła 23. listopada b. r, wysyłkę ostatnich przekazów czekowycc na ratę pensji za grudzień b. r. wraz z dodatkami drożyżniannymi dla emerytów, wdów i sierot z natyzhmiastowym termiuem wypłaty, wobec czego wypłata tych należytości przez odnośne urzędy pocztowe będzie ukończona w najbliższych dniach.

— **Zabawa taneczna „Związku Obrońców Lwowa“.** Dnia 22. odbyła się w sali Tow. Pedagogicznego przy dźwiękach muzyki 45 pp., bardzo ochocza zabawa taneczna „Związku Obrońców Lwowa“. Do tańca stanęło przeszło 100 par. Bufet dzięki ofiarności społeczeństwa lwowskiego był bardzo obfity i smaczny.

— **Uwięzienie trzech żyd. kupców lwowskich i radcy podatkowego za malwersacje podatkowe.** Oddział lotny policji lwowskiej przeprowadził wczoraj rewizję w sklepie hurtowni towarów manufakturowych przy ul. Słonecznej 1 i w mieszkaniach właścicieli tej firmy Józefa Katza, Maurycego Kreutzera i Chaima Stahla i stwierdził, że firma ta zatajała przed władzami skarbowemi swój obrót pieniężny, prowadząc podwójne księgi. Uwięziono wymienionych kupców, jakoteż buchaltera Józefa Dreyfussa. który przeprowadzał w księgach oszukańcze manipulacje, narażając skarb na olbrzymie straty. Księgi wykazywały, iż obrót firmy wynosił codziennie od 150 do 300 miljonów m. p. a podatek opłacano od 10 miljonów. Aresztowani przyznali się do winy i zeznali, iż malwersacje podatkowe dokonywali za wiedzą radcy administracyjnego Seweryna Grossberga, szefa departamentu III. dzielnicy, który wyznaczał im podatki i dokładnie przez nich był poinformowany o prowadzeniu przez nich podwójnych księgach i całej zbrodniczej działalności. Na podstawie tych zeznań nastąpiło aresztowanie radcy Grossberga.

— **Nieudałe powstanie w Horodeńskiem.** Trwająca przez cały tydzień zozprawa przeciw 11 Ukraińcom z pow. horodeńskiego, oskarzonym o zbrodnię zdrady głównej, ukończyła się w poniedziałek. Werdykt przysięgłych nie uznał oskarzonych winnymi zarzuconej im zbrodni zdrady głównej, lecz tylko sześciu z nich uznał winnymi zbrodni zaburzenia spokoju publicznego. Trybunał skazał jednego na dwa lata, czteru po półtora roku, jednego na 1 rok ciężk więzenia. Pięciu oskarzonych zostało uwolnionych.

— **Wyrok smierci.** Trybunał sądu przysięgłych skazał wczoraj Hryńka Skirka na karę śmierci za zastrzelenie swego brata. Motywem zbrodni było to, że brat sprowadził na ojcowiznę swoją żonę.

Zebrania, odczyty i widowiska.

— **Towarzystwo lekarzy weterynar.** Posiedzenie naukowe odbędzie się w sobotę, dnia 1 grudnia b. r. o godz. 6 tej w sali Nr. V Akad. medyc. weter. Doc. Dr. Alfred Trawiński „Ocena spożywalności mięsa bydła rogatego dotkniętego gruźlicą“.

— **Sprzedaż obrazów Ławczyńskiego na dochód Tow. Br. Pomocy słuch. Techniki.** W związku z wystawą słuchaczów architektury, która zostanie otwarta w bieżącym tygodniu w salach Muzeum Przemysłowego ul. Dzieduszyckich l. 1, odbędzie stę wystawa prac śp. Zygmunta Ławczyńskiego.

Zmarły przed paru tygodniami artysta przeznaczył całą swoją spuściznę artystyczną do rozprzedaży na cel Bratniej Pomocy słuchaczów Techniki.

Jest to paręset prac, z frontów, ze Lwowa, z różnych stron kraju, z których niestety prawdopodobnie z braku miejsca, zobaczymy tylko stokilkadziesiąt. Jednak i ta część daje pojęcie o indywidualności zmarłego artysty; jest w nim świeżość i wrażliwość młodzieńca, połączona z pełną, świadomą celowością w użyciu ośrodków artystycznych, co daje coraz inną, a zawsze subtelną harmonję, Warto zobaczyć i poprzeć cel szlachetny.

Zapowiedź zmian w województwach wschodnich.

Warszawa. (tel. wł. g). Min. spr. wewn. Kiernik wyjeżdża do województwa tarnopolskiego wołyńskiego, poleskiego i na wileńszczyznę, według naszych wiadomości w związku z tą podróżą ma zajść szereg zmian personalnych na wyższych stanowiskach w tych województwach.

Napad rabunkowy w Kołodnie.

Onegdaj banda złożona z kilkunastu osób częściowo konnych pod dowództwem sławnego watażki Maksima uzbrojona w karabiny i rewolwery napadły na dom p. Modzelewskiego administratora dóbr hr. Grocholskiego w Kołodnie, powiat Krzemieniec. Bandyci otworzywszy dom weszli przez kuchnię do mieszkania, a znajdujące się tam osoby w liczbie 4 mężczyzn i kucharki powiązali i tak związanych poukładali w jednym pokoju, prócz p. Modzelewskiej żony administratora, której kazali otwierać szafy i dawać pieniądze. W międzyczasie nadszedł hr. Grocholski w towarzystwie swego brata i b. pułkownika N. którzy spostrzegłszy co się dzieje rzucili się do ucieczki. Ucieczkę ową zauważyli bandyci i za uciekającymi oddali kilkanaście strzałów raniąc młodszego Grocholskiego w obie nogi, W czasie rabunku bandyci byli przeważnie zamaskowani. Po zrabowaniu biżuterji, ubrań i innych rzeczy wartości dotychczas nieokreślonej, zbiegli bandyci w kierunku Bolizub. Raniony Grocholski potrafił dostać się do folwarku o 2 km. od Kołodna oddalonego stąd zabrawszy 2 fury udał się do Zbaraża celem obandarzowania ran i zawiadomienia Pow. Kom. P. P. Powiatowy Komendant P. P. w Zbarażu na wiadomość o napadzie wyruseył natychmiast z fnnkc. P. P. znadującymi się w szkole posterunkowych w Zbarażu na miejsce wypadku. W pościgu za bandą dorarł do wsi Bolizuby, którą otoczywszy zarządził rewizję przyczem aresztowano kilka podejrzanych osób. Dalsze śledztwo w toku.

Projekt ustawy monetarnej.

Z Warszawy donoszą, że Ministerstwo Skarbu opracowało projekt ustawy monetarnej. Według projektu tego jednostką monetarną jest złoty, zawierający dziewięć trzydziestych pierwszych grama czystego złota i dzieli się na 100 groszy, Monety złote wybijane są: po 100, po 50, po 20, po 10, i po 5 złotych. Monety srebrne; po 5, po 2, po 1 i pół złotego. Niklowe: po 20 i po 10 groszy, wreszcie bronzowe: po 5 i po jednym groszu. Monety poniżej 5 złotych mogą byc rozporządzeniem ministra skarbu czasowo wypuszczone również i z innych kruszców

Zakaz wywozu sztucznych nawozów.

W naradach dotyczących wywozu superfosfatów, które odbywają się w urzędzie przywozu i wywozu w Warszawie,uchwalono utrzymać superfosforat na liście towarów, zabronionych do wywozu. Zakaz ten umotywowano kryzysem. jaki przeżywa obecnie nasz przemysł superfosfatowy, co odbija się na potrzebach rolnictwa.

Produkcja polskich fabryk superfosfatów wynosi 28.500 waganów rocznie, zaś przy pełnym uruchomieniu fabryk powinna wynosić 43.000 wagonow.

Kursa giełdy lwowskiej.

Ż — żądają, T — transakcje. Zresztą: płacą.

A) Akc. Bank.	27 listopada	B) Akc. przem.	27 listopada
Akc. Związk. .	30000	Górka . . .	8000000
Dyskont Lw. .	—	Oikos . . .	T 4800000
Handl. Pozn. .	600000	Parowozy . .	T 240000
Hipot. akc. . .	670000	Patrja . . .	32000
Hipot. zemel. .	30 0	Pezet . . .	T 60000
Małopolski . .	500000	Pocisk . . .	210000
Powszechny .	40000	Pol. Glob . .	7000
Przemysłowy .	400000	Pol. Nafta . .	T 205000
Ziemski kred.	128000	Pol. Tow. Bud.	T 86000
B) Akc. przem.		Pol. Tow. H. .	T 425000
Browar Lwow.	15000000	Rakszawa . .	T 5900000
Chodorów . .	3900000	Siersza el. . .	T 110000
Karpalit . .	308000	Gór. Siersza .	8000000
Ćmielów . .	T 600000	Tepege . . .	2800000
Portland z S .	—	Tespe sól pot.	T 3300000
Galicia . . .	—	Zieleniewski .	14000000
Gafeta ex . .	T 87000	Żegluga pol. .	52000

Giełda warszawska.

Warszawa. (tel. wł. g) W dziedzinie walut i dewiz zagr. nowa znaczna podwyżka: dolar 3.600.000 mkp. w dziedzinie akcji tendencja nieco mocniejsza przy obrotach dość ożywionych

Od Wydawnictwa.

Nowa bardzo znaczna podwyżka cen druku i papieru, jakoteż wszelkich innych kosztów wydawnictwa zmusza nas w ślad za pismami warszawskiemi i lwowskiemi podnieść cenę pojedyńczych egzemplarzy i prenumeraty miesięcznej „Kurjera Lwowskiego“.

Od 25. listopada wynosić będzie cena pojedyńczego numeru

30.000 marek.

a prenumerata **miesięczna od 1. grudnia 1923:**

We Lwowie do odbierania w administracji „Kurjera Lwowsk.“ **675.000 m.**
We Lwowie z odniesieniem do domu **750.000 m.**
W całej Polsce z przesyłką poczt. **750.000 m.**
Zagranicą . . . . **1,000.000 m.**

Celem uregulowania nakładu prosimy o jak **najrychlejsze nadcsłanie prenumeraty wraz z ewent. zaległością.**

Czytajcie „Kurjera Lwowskiego“.

Drukiem A. Goldmana, Sykstuska 19. Tel. 874.

Odpowiedzialny redaktor: Tadeusz Stroński.